

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ AYRIMCILIK KARŞITI KORUMA POLİTİKASI

POLİTİKANIN AMACI

Bu politika; KTÜ'nün tüm akademik ve idari personeli, öğrencileri, sözleşmeli çalışanları ve ziyaretçileri için eşitlikçi, kapsayıcı ve güvenli bir ortam oluşturmak ve her türlü ayrımcılığı önlemek amacıyla hazırlanmıştır. Üniversitenin araştırma ve eğitim misyonu doğrultusunda, tüm bireylerin düşüncelerini özgürce ifade edebilmesi ve potansiyellerini gerçekleştirebilmesi için gerekli koşulların sağlanması hedeflenmektedir.

POLİTİKANIN İLGİLİLİĞİ

İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Amacı (SKA) Kriteri: Bu politika, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından öncelikli olarak şu hedeflerle ilişkilidir;

- SKA 4 (Nitelikli Eğitim)
- SKA 5 (Toplumsal Cinsiyet Eşitliği)
- SKA 8 (İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme)
- SKA 10 (Eşitsizliklerin Azaltılması)

İlgili Metrikler:

- THE Impact Rankings
- UI GreenMetric

POLİTİKA KAPSAMI

Politika; KTÜ'nün tüm yerleşkeleri ve bağlı birimleri (fakülteler, enstitüler, meslek yüksekokulları, Farabi Hastanesi, araştırma merkezleri, öğrenci yurtları, sosyal tesisler, laboratuvarlar, uygulama otelleri) ile üniversite tarafından düzenlenen saha çalışmaları, stajlar, çevrim içi eğitimler ve sosyal etkinliklerde geçerlidir. Üniversite ile ilişkisi bulunan tüm paydaşlar (öğrenciler, akademik ve idari personel, sözleşmeli çalışanlar, ziyaretçiler, hizmet sağlayıcılar) politikaya tabidir.

TEMEL İLKELER VE YASAL DAYANAKLAR

- **Temel Hak ve Özgürlüklerin Korunması:** KTÜ Etik İlkeleri uyarınca yükseköğretim kurumları, üyelerinin ve toplumun fertlerinin temel hak ve özgürlüklerini korumak; bireylerin farklılıklarına saygı göstermek ve ayrımcılık ile tacize izin vermemekle yükümlüdür.
- **Eşitlik ve Fırsat Eşitliği:** İnsan Kaynakları Yönergesinde belirtildiği gibi, çalışanlar dil, din, felsefi inanç, siyasi görüş, ırk, cinsiyet gibi unsurlara dayalı ayrımcılık yapamaz; eşitlik ilkesine aykırı davranışlar sergileyemez. Karar verme yetkileri, fırsat eşitliğini sağlayacak şekilde tarafsız kullanılmalıdır.
- **Ayrımcılık ve Tacize Sıfır Tolerans:** Yöneticilerin istismar, şiddet veya taciz gibi davranışlara kesinlikle izin vermemesi esastır.
- **Adalet ve Tarafsızlık:** Tüm işlemlerde liyakat, dürüstlük, tarafsızlık ve şeffaflık ilkelerine uyulur; nepotizm veya siyasi/bölgesel ayrıcalık yapılmaz.
- **Yasal Çerçeve ve Uluslararası Standartlar:** Politika, Anayasa, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu, 6284 sayılı Kanun ve ilgili ulusal ve uluslararası sözleşmeler ile uyumludur.

SORUMLULUKLAR VE ROLLER

- **Rektörlük ve Senato:** Politikanın onaylanmasından, uygulanmasından ve gözetiminden sorumludur; ayrımcılık ihlallerinin cezai ve disiplin süreçlerini takip eder.
- **Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (KAÇAUM):** Merkez, toplumsal cinsiyet eşitliği odaklı farkındalık programları, seminerler, araştırmalar ve eğitimler düzenleyerek kadın öğrencilerin, akademik ve idari personelin ihtiyaçlarına yönelik destek mekanizmaları geliştirir. Ayrıca, üniversite genelinde uygulanacak mentorluk, danışmanlık ve erişim programlarının tasarımında rehberlik yapar ve bu programların izlenmesi ile raporlanmasında aktif rol üstlenir.
- **Personel Daire Başkanlığı:** İşe alım, terfi, tayin ve performans değerlendirme süreçlerinde fırsat eşitliğini sağlar; ayrımcılık içeren uygulamalara karşı tedbir alır; çalışanlardan ayrımcılığa karşı sözlü ve yazılı taahhüt alır.
- **Dezavantajlı Gruplar Birimi:** Engelli bireyler ve dezavantajlı grupların akademik yaşamlarını eşit ve en etkin biçimde sürdürebilmelerinin önündeki engelleri belirler, öğretim programlarını engelli öğrencilerin akademik, fiziksel, psikolojik ve sosyal yaşamlarını olumlu yönde etkileyecek biçimde düzenler, eğitim ortamlarını ve eğitimde kullanılan araç gereçleri engelli öğrencilere uygun şekilde hazırlanmasını destekler.
- **SKS Daire Başkanlığı ve Psikolojik Danışma Merkezleri:** Ayrımcılık mağdurlarına psikolojik danışmanlık sağlar; sosyal ve kültürel etkinliklerde kapsayıcı katılımı destekler.
- **Akademik ve İdari Birimler:** Ayrımcılık karşıtı uygulamaların birim düzeyinde benimsenmesini sağlar; ayrımcılık iddialarını bildirir, eğitim ve farkındalık çalışmaları düzenler.

UYGULAMA ADIMLARI

1. **Politikanın Duyurulması ve Eğitimler:** Politika metni üniversitenin web sitesinde ve intranetinde paylaşılır; oryantasyon programlarında ayrımcılık karşıtı bilinç oluşturmak için zorunlu eğitimler verilir.
2. **Ayrımcılık Bildirim Mekanizmaları:** Ayrımcılık veya taciz vakalarını bildirmek için gizli ve güvenli kanallar (çevrim içi form, e-posta, telefon hattı) oluşturulur; bildirimler ilgili birimlerce değerlendirilir.
3. **Farkındalık ve Kapasite Geliştirme:** Eşitlik, çeşitlilik ve kapsayıcılık konularında seminer, atölye ve kampanyalar düzenlenir; Ulusal ve uluslararası günlerde (8 Mart vb.) özel etkinlikler organize edilir.
4. **Erişilebilirlik ve Destek Hizmetleri:** Dezavantajlı Gruplar Birimi kampüs altyapısını erişilebilir hâle getirir; engelsiz öğrenme materyalleri sağlar, engelli öğrenciler için bireysel eğitim planları oluşturur.
5. **Denetim ve Disiplin Süreçleri:** Ayrımcılık şikayetleri ilgili birimler tarafından incelenir; ihlalin derecesine göre disiplin süreçleri başlatılır, yasal ve idari yaptırımlar uygulanır, süreç gizlilik içinde yürütülür.
6. **İş birliği ve Paydaş Katılımı:** Sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve uluslararası ağlarla iş birliği yapılarak iyi uygulamalar paylaşılır; KTÜ'nün ayrımcılıkla mücadele performansı ulusal ve uluslararası platformlarda raporlanır.
7. **Sürekli İyileştirme ve İzleme:** Politikanın etkinliği düzenli olarak değerlendirilir; geri bildirimler doğrultusunda güncellenir, üniversite stratejik planında ayrımcılıkla mücadele hedefleri izlenir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Gösterge	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Ayrımcılıkla ilgili yıllık bildirim sayısı	2030 yılına kadar gelen bildirim/şikâyet sayılarının %80 azaltılması	KTÜ Stratejik Plan Performans Göstergeleri
Ayrımcılık karşıtı eğitimlere katılan personel/öğrenci oranı	%90	KAÇAUM ve SKS kayıtları
Dezavantajlı gruplara yönelik hizmetlerden yararlanan öğrenci sayısı	2030 yılına kadar dezavantajlı grupların hizmetlerden yararlanma oranının %60'a çıkarılması	Dezavantajlı Gruplar Birimi raporları
Engelli öğrenciler için erişilebilir eğitim materyali oranı	2030 yılına kadar %40 artırılması	Dezavantajlı Gruplar Birimi ve Fakülte raporları
Personel alım ve terfi süreçlerinde ayrımcılık şikâyeti sayısı	2030 yılına kadar gelen bildirim/şikâyet sayılarının %80 azaltılması	Personel Daire Başkanlığı kayıtları
Toplumsal cinsiyet eşitliği ve çeşitlilik etkinlik sayısı	2030 yılına kadar yılda en az 6 etkinlik	KAÇAUM ve SKS kayıtları

DENETİM VE RAPORLAMA

- İzleme Sıklığı:** Performans göstergeleri yıllık değerlendirilir; ilgili göstergeler her yıl ilgili sorumlu birimler tarafından düzenli biçimde izlenir. Göstergelerdeki değerlerin yıl içindeki değişimleri tespit edilerek gerekli önlemler zamanında alınır.
- Raporlama Sıklığı:** Yıllık veriler; ilgili yılın bitimini takiben altı ay içinde KTÜ Sürdürülebilirlik Raporlarına işlenir ve üniversite web sitesi üzerinden kamuoyu ile paylaşılır. Dört yıllık veriler ise bir sonraki stratejik planlama dönemine girdi oluşturacak şekilde derlenir. Ayrıca, her yıl elde edilen ilgili veriler UI GreenMetric ve diğer uluslararası sürdürülebilirlik endekslerine raporlanır.
- Dış Doğrulama:** İlgili göstergeler çerçevesinde üniversitenin performansını belgelemek amacıyla ulusal ve uluslararası sertifikasyon programlarına katılım sağlanır. Katılım programı ve kararı senato tarafından alınır. Bağımsız kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecek denetimlerle politikanın uygulanması ve etkileri doğrulanır.
- Revizyon Koşulları:** Belirlenen performans göstergelerinin hedeflenen değerlerin %60'ına iki yıl üst üste ulaşamaması durumunda veya ulusal/uluslararası mevzuatlarda değişiklik durumunda; politika uygulayıcı birimler tarafından gözden geçirilir, revizyon önerileri hazırlanarak politika yeniden senato onayına sunulur.

YÜRÜRLÜK

Bu politika, KTÜ Senatosu tarafından onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer. Üniversite birimleri, politika hükümlerine uymak ve uygulamakla yükümlüdür.